

Asociace
pro mezinárodní
otázky
Association
for International
Affairs

Research Paper 2/2013

Partneři a spojenci České republiky v Evropské unii

–

Prosinec 2013

Partneři a spojenci České republiky v Evropské unii

–

Vít Dostál

Prosinec 2013

Konrad
Adenauer
Stiftung

Research paper byl vypracován v rámci projektu Trendy české evropské politiky. Projekt je podporovaný Konrad-Adenauer-Stiftung.

© 2013 Asociace pro mezinárodní otázky a Konrad-Adenauer-Stiftung. Všechna práva vyhrazena. Názory vyjádřené v textu nejsou oficiálním stanoviskem vydavatelů.

Spojenectví je přirozeným tématem mezinárodní politiky a výzkum principů formování či fungování různorodých koalic mezi státy se stal logickou součástí disciplín mezinárodních vztahů a evropských studií. Zvláště malé a střední státy se musí zabývat otázkou partnerství, neboť v řadě případů nejsou samy schopny prosadit své cíle a musí vytvářet koalice. Rozkolísání evropské institucionální rovnováhy, ke kterému došlo v posledních letech kvůli krizi eurozóny a implementaci Lisabonské smlouvy, přineslo novou dynamiku i do vytváření partnerských bloků v rámci EU. Tento fakt by měl být zaznamenán a analyzován především zeměmi, jako je Česká republika, neboť institucionální změny měly vliv na váhu malých a především středních zemí v evropské politice.

V říjnu 2013 představila Asociace pro mezinárodní otázky (AMO) ve spolupráci s Konrad-Adenauer-Stiftung výsledky [výzkumu](#), který se zaměřoval na pohled elit na českou evropskou politiku a roli ČR v EU. Pomocí interaktivního dotazníku bylo osloveno 440 osob, které se podílejí na vytváření evropské politiky, anebo ji aktivně ovlivňují. Dotazník čítající 27 otázek byl zodpovězen ve 168 případech. Část výzkumu se věnovala právě partnerům a spojencům ČR v EU. Získané výsledky byly inspirací pro přípravu tohoto research paperu zaměřeného na percepci a realitu spojenectví v české evropské politice.

Ještě před představením metodologie tohoto research paperu je nezbytné vymezit se vůči několika zjednodušeným představám vnímání spojenců v evropské politice.

Státy nejsou jedinými partnery v rámci unijní institucionální architektury. Členské země sice zasedají v Radě EU a Evropské radě, nicméně další důležité instituce, především Evropská komise a Evropský parlament, nefungují primárně na národnostním principu. Komise střeží zájmy Unie jako celku a měla by tedy vážit stejně velkým i malým, chudým i bohatým, novým i starým. Evropský parlament je další nadnárodní institucí, ve které nejsou zájmy artikulovány na základě příslušnosti k členskému státu. V post-lisabonském institucionálním rámci posílily jak instituce supranacionální (Evropský parlament), tak intergovernmentální (Evropská rada). Zároveň jiné nadnárodní a mezivládní instituce oslabily (Rada EU a Evropská komise).¹ Důležitou roli hrají navíc další instituce – především Soudní dvůr Evropské unie a Evropská centrální banka. Právě u těchto orgánů, které nemají a priori politický charakter, předpokládají elity české evropské politiky jejich posílení v následujících deseti letech.² Vnímání partnerů a spojenců v EU v rovině členských států je

---

¹ Např. MAHONY, Honor. European Council seen as winner under Lisbon Treaty. *EUobserver.com* [online]. 2010 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://euobserver.com/institutional/30142>., MONAR, Jorg. The European Union s institutional balance of power after the Treaty of Lisbon. In: *The European Union after the Treaty of Lisbon: visions of leading policy-makers, academics and journalists*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2011, s. 60-89., GRANT, Charles. Monnet loses to de Gaulle. *Centre for European Reform* [online]. 2011 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.cer.org.uk/publications/archive/bulletin-article/2011/monnet-loses-de-gaulle>., GRANT, Charles. What is wrong with the European Commission?. *Centre for European Reform* [online]. 2013 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.cer.org.uk/insights/what-wrong-european-commission>.

² DOSTÁL, Vít. Trendy české evropské politiky: Studie elit evropské politiky. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky, 2013, s. 18 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.amo.cz/publikace/trendy-evropske-politiky-studie-elit-evropske-politiky.html>.

tedy ontologickým limitem tohoto research paperu, který však není a neměl by být zrcadlen v realitě české evropské politiky.

Zadruhé nelze vnímat partnery a spojence v evropské politice pouze prizmatem hlasovacích koalic v Radě EU. K samotnému hlasování totiž obvykle dochází až po vyjednání řady kompromisů. Ačkoli mohou být hlasovací koalice důležitým indikátorem blízkosti členských států (a studie se na tuto oblast také zaměří), je třeba brát v úvahu i další faktory. Například francouzsko-německé spojení je vnímané jako tradiční motor evropské integrace. Ačkoli se při krizi eurozóny priority Paříže a Berlína často mýjely, jejich kompromisní řešení se stávalo základním stavebním kamenem pozdějších dohod eurozóny či celé EU. Třebaže se hlasovací i ekonomická váha Francie a Německa v důsledku postupného rozšiřování EU snižovala, máloco se bez jejich souhlasu v evropské politice podaří.³ David Král uvádí, že „hlavními determinanty pro hledání spojení strategického charakteru by měly být: intenzita a úroveň bilaterálních vztahů a kontaktů, ekonomická propojenost, geografická, kulturní a jazyková blízkost.“⁴ Právě nad tímto dlouhodobějším vnímáním spojení v EU by se ČR měla zamýšlet.

Se strategickou povahou spojení souvisí i třetí bod. Partnerství by měla přetrvávat různé politické garnitury a neměla by být formována na základě stranických zájmů a už vůbec ne opozici navzdory.⁵ Ačkoli aktuální preference mohou ovlivnit povahu dosažených společných pozic (což platí i pro výše uvedený francouzsko-německý motor evropské integrace), neměly by určovat, s kým ve strategických otázkách hovořit. Samozřejmě, že plnění tohoto kritéria předpokládá trvalý zájem politických elit o evropskou politiku, aby přemýšlení nad strategickými zájmy neprobíhalo po každých volbách nanovo.

Tento text si klade za cíl konfrontovat zjištění z výzkumu Trendy české evropské politiky s dalšími možnými pohledy na partnerství a spojení ČR s EU. Tomuto záměru odpovídá i členění studie. Nejdříve budou podrobně analyzovány a komentovány výsledky příslušné kapitoly průzkumu mezi elitami české evropské politiky. V následující části budou spojení ČR v EU rozebrána dle názorových koalic, kterých se ČR účastní, a faktických integračních rozdílů, jež mají vliv na pozici ČR v EU. Třetím úhlem pohledu budou statistiky hlasování ČR v Radě EU dle serveru votewatch.eu. Ještě před analýzou jednotlivých částí je však třeba nahlédnout na vnímání partnerů a spojenců dle českých koncepčních dokumentů.

³ GROS, Daniel. The Franco-German Alliance: Can it continue to serve as a motor for Europe?. *CEPS Commentaries* [online]. 2013 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.ceps.eu/ceps/dld/7631/pdf>.

⁴ KRÁL, David. Česká politika v EU: Artikulace zájmů a taktika při jejich prosazování. *Europeum* [online]. 2013, s. 1-6 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: http://www.europeum.org/images/paper/kral_artikulace.pdf.

⁵ Tamtéž, s. 5.

Partneři a spojenci ČR v EU dle konceptních materiálů

Na rozdíl od jiných zemí⁶ nejsou bilaterální vztahy, a v tomto kontextu i jejich unijní rozměr, předmětem vystoupení vládních představitelů při představování krátkodobých plánů v oblasti zahraniční politiky. O bilaterální dimenzi nehovořil ministr zahraničních věcí Jan Kohout⁷ na poslední poradě vedoucích zastupitelských úřadů, ani premiéři Petr Nečas⁸ a Jiří Rusnok⁹ ve svých projevech na stejném fóru. Jedinou a důležitou výjimku představují sousedské vztahy a spolupráce v rámci Visegrádské skupiny, u které oba premiéři i ministr Kohout zdůraznili její roli při koordinaci evropských politik.

Podobně je tomu u programových prohlášení vlády. Zatímco například v Německu se o konkrétních zemích v koaličních dohodách hovoří, v ČR k tomu nedochází. Pouze v programovém prohlášení vlády Jiřího Rusnoka se objevila zmínka o podpoře visegrádské spolupráce „k prosazování společných zájmů v rozhodovacích orgánech EU“.¹⁰

O konkrétních spojencích či koalicích nehovoří Strategie působení ČR v EU. Vláda byla za tento fakt i kritizována. Úřad vlády ve své odpovědi poukázal na povahu dokumentu, do kterého jmenování konkrétních koalic nepatří, neboť ty se různě proměňují, vznikají, zanikají, nejsou nikdy zcela koherentní a jednoznačně vymezené. Na druhou stranu je v odpovědi upozorněno na Visegrádskou skupinu, jakožto na „ustálené a formalizované uskupení“.¹¹

O konkrétních partnerech tak hovoří pouze Koncepce zahraniční politiky České republiky.¹² Ačkoli by se mohlo na první pohled zdát, že se tímto faktem dokument dostává do rozporu s argumentem Úřadu vlády o nevhodnosti jmenovat konkrétní koalice států ve vybraných oblastech, je třeba uvést, že Koncepce byla vytvářena na základě odlišné logiky. Nejdříve jsou jmenovány státy, které jsou pro ČR v mezinárodních vztazích podstatné, a následně jsou

⁶ Například v Polsku informuje každoročně (zpravidla na jaře) ministr zahraničních věcí Sejm o výkonu zahraniční politiky v roce předešlém a představuje plány na rok následující. Na jeho projev navazuje rozprava mezi politickými stranami.

⁷ Ministr Kohout v projevu k velvyslancům: Společným jmenovatelem je důvěryhodnost, spolehlivost a profesionalita. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2013 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/o_ministerstvu/archivy/clanky_a_projevy_ministra_kohouta_2013/x2013_08_26_ministr_kohout_v_projevu.html.

⁸ Projev předsedy vlády Petra Nečase na poradě vedoucích zastupitelských úřadů České republiky. *Vláda České republiky* [online]. 2012 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/premier/vyznamne-projevy/projev-predsedy-vlady-petra-necase-na-porade-vedoucich-zastupitelskych-uradu-ceske-republiky-98470/>.

⁹ Projev předsedy vlády Jiřího Rusnoka na poradě vedoucích zastupitelských úřadů. *Vláda České republiky* [online]. 2013 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/premier/projevy/projev-predsedy-vlady-jiriho-rusnoka-na-porade-vedoucich-zastupitelskych-uradu-109846/>.

¹⁰ DOKUMENT: Programové prohlášení vlády Jiřího Rusnoka. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/programove-prohlaseni-vlady-jiriho-rusnoka-fzx-/domaci.aspx?c=A130802_162135_domaci_hro.

¹¹ DOSTÁL, Vít. *Trendy české evropské politiky: Studie elit evropské politiky*. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky, 2013 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.amo.cz/publikace/trendy-evropske-politiky-studie-elit-evropske-politiky.html>.

¹² Koncepce zahraniční politiky České republiky. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2011 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/file/675937/koncepce_zahranicni_politiky_2011_cz.pdf.

vedeny oblasti, ve kterých se tento význam projevuje. Nepostupuje tedy od evropské politiky ke konkrétním partnerům, ale od vymezení konkrétních partnerů k důležitým tématům ve vzájemných vztazích; a mezi tato témata v řadě případů evropská politika – či její určitý aspekt – patří. I vzhledem k tomu, že dokument má spíše popisný než plánovací charakter,¹³ lze ho vnímat jako zrcadlo uvažování o zahraniční politice.

Koncepce jmenuje celkem sedm členských států EU: Francii, Maďarsko, Německo, Polsko, Rakousko, Slovensko a Velkou Británii.¹⁴ Francie a Spojené království jsou uvedeny v podkapitole nazvané „Evropští stálí členové Rady bezpečnosti“ a jediná reference k evropské dimenzi je ve zmínce, že obě země jsou „důležitými hospodářskými a politickými partnery v rámci EU“. Německo je uvedeno jako strategický partner. Dále Koncepce zmiňuje, že „bude brán zřetel na (...) klíčovou úlohu [Německa] v evropské politice [a] evropské bezpečnosti (...)“. Česko-německým kontaktům v evropské politice je dále vyjádřena široká podpora v rámci české zahraničněpolitické strategie.

Za strategické jsou považovány také vztahy s Polskem, a to i díky „průniku zahraničněpolitických priorit a blízkosti zájmů (...) v EU (...)“. Energetická bezpečnost na evropské úrovni a politika vůči státům východní Evropy jsou dále zmíněny jako klíčové oblasti spolupráce. U vztahů s Rakouskem, označených za tradiční, stejně jako v relaci s Maďarskem, je pouze letmý odkaz na spolupráci v rámci EU. V případě Rakouska je zmíněn společný zájem na stabilitě západního Balkánu. Jedinou zemí, u které se alespoň drobný odkaz na spolupráci v rámci EU neobjevil, tak zůstalo Slovensko.

Partneři a spojenci ČR v EU pohledem elit české evropské politiky

V rámci výzkumu trendů české evropské politiky směřovaly čtyři otázky na relace ČR vůči dalším členským státům. V této kapitole budou získaná data podrobněji analyzována a komentována. U některých otázek se zaměříme také na rozdíly v odpovědích různých okruhů respondentů. Pokusíme se tedy zjistit, zda vnímání vybraných spojenců a partnerů je sdílené mezi různými částmi elit české evropské politiky.

První otázka se zabývala určením spojenců v rámci EU. Respondenti byli otevřenou otázkou požádáni, aby uvedli tři největší spojence ČR v EU. Nejvyšší četnosti výskytu dosáhlo Slovensko, které bylo uvedeno v 72 % odpovědí. Na druhém a třetím místě se zařadily

¹³ Srov. KOŘAN, Michal. Česká zahraniční politika v roce 2011: analýza ÚMV. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2012, s. 15-19.

¹⁴ Dle Koncepce zahraniční politiky České republiky. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2011, s. 15 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/file/675937/koncepce_zahranicni_politiky_2011_cz.pdf.

Německo s dvoutřetinovým zastoupením a Polsko, které uvedlo 61 % respondentů. Až s větším odstupem a četností výskytu 21,5 % se umístilo Spojené království. Poměrně překvapivě předskočilo Švédsko (15,7 %) Rakousko (12,4 %). Alespoň pětkrát bylo zmíněno Dánsko, Maďarsko a Nizozemsko.

Tabulka 1: Spojenci České republiky v Evropské unii

Země	Četnost výskytu
Slovensko	71,9%
Německo	66,1%
Polsko	61,2%
Spojené království	21,5%
Švédsko	15,7%
Rakousko	12,4%
Nizozemsko	8,3%
Maďarsko	7,4%
Dánsko	4,1%
Slovinsko	2,5%
Finsko	1,7%
Chorvatsko	1,7%
Lucembursko	0,8%

Otázka: Které tři země považujete za největší spojence České republiky v Evropské unii?

Označení Slovenska za největšího spojence ČR v EU možná překvapí. Slovensko nepatří mezi nejdůležitější země EU – jeho populační i hospodářský význam je ještě menší než v případě ČR. Se Slovenskem se ČR shoduje v řadě charakteristik: obě země jsou členskými státy od roku 2004, podporují integraci západního Balkánu i zemí Východního partnerství, patří a nadále budou patřit mezi čisté příjemce prostředků z unijního rozpočtu, jedná se o exportně orientované ekonomiky s výraznou převahou vývozu do zemí EU a podporovatele prohlubování jednotného vnitřního trhu. Ovšem v kategorii, která v posledních letech získala nejvíce na významu, se liší. Na rozdíl od ČR je Slovensko součástí eurozóny a tím se různí ve vnímání citlivosti řady aktuálních problémů evropské integrace (např. v otázce finančních transferů v rámci eurozóny pro záchranu předlužených zemí). Jedinou významnější společnou iniciativou je Evropské jaderné fórum, jehož plenární zasedání probíhají střídavě v Praze a Bratislavě.¹⁵ I z těchto důvodů je třeba vnímání Slovenska jakožto největšího spojence ČR v EU brát v potaz především jako důsledek historické i dnešní blízkosti obou národů a bezkonfliktnosti vzájemných vztahů. Je otázkou, zda se Slovensko stejně dobře

¹⁵ Nuclear energy: European Nuclear Energy Forum. *European Commission* [online]. 2013 [cit. 2013-12-11]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/energy/nuclear/forum/forum_en.htm .

umístí v podobných průzkumech i v budoucnu, kdy společný stát bude stále vzdálenější historií.

Druhé místo Německa není zaskakující. V průzkumu zaměřeném na [trendy české zahraniční politiky](#), který byl realizován v roce 2011, se v otázce na nejvýznamnější partnery ČR Německo vyskytlo dokonce ve všech odpovědích.¹⁶ Je však třeba vzít v úvahu skutečnost, že respondenti mohli uvést až pět zemí, zatímco v průzkumu k české evropské politice byli omezeni třemi možnostmi. Německo je nejvýznamnějším obchodním partnerem ČR, nejsilnější ekonomikou v rámci EU a nejdůležitějším hráčem v krizi eurozóny. Česko-německé vztahy v evropské politice jsou navíc prosty medializovaných konfliktů a např. během českého předsednictví v Radě EU byla zdůrazňována podpora, které se ČR od Berlína dostávalo.

Třetí místo Polska ve srovnání s výzkumem názorů zahraničněpolitických elit také nepřekvapí. I v tomto výzkumu se Polsko umístilo vysoko – jako nejvýznamnějšího partnera jej uvedly tři čtvrtiny respondentů.¹⁷ Ačkoli bylo možné v posledních letech pozorovat divergence preferencí, a to především v institucionálních otázkách, ve vyjednávání víceletého rozpočtového rámce nebo v otázce zemědělství,¹⁸ přesvědčení o významu česko-polského spojení v evropských otázkách je nadále silné.

Na dalších místech se objevily Spojené království a Švédsko. Obě země sdílejí liberální pohled na volný trh a přes delší dobu členství v EU nepřijaly společnou měnu. Británie má vyjednaný opt-out a Švédsko odmítá zavést euro přes platný smluvní závazek. Britská zdrženlivost vůči prohlubování evropské integrace je však výraznější a vyostřila se s post-lisabonskými integračními projekty a nástupem koaliční konzervativně-liberální vlády. Británie například (stejně jako ČR) nepřistoupila ke Smlouvě o stabilitě, koordinaci a správě v hospodářské a měnové unii v roce 2012 a neúčastnila se ani dalších iniciativ, jako například Paktu Euro Plus. Premiér David Cameron navíc chce v případě úspěchu ve volbách v roce 2015 upravit pozici Spojeného království v EU a podstoupit nově ujednanou dohodu s Unií referendu. Postoj konzervativistů k evropské integraci je blízký Občanské demokratické straně, jejíž představitelé současnou britskou politiku kvitují s povděkem.¹⁹ Společně také od roku 2009 zasedají v politické skupině Evropských konzervativců a reformistů v Evropském parlamentu.

Další středoevropští partneři – Rakousko a Maďarsko – se umístili na šestém a osmém místě. Rakousko zmínil každý osmý respondent, což lze vnímat jako slušný výsledek. Společných

¹⁶ DOSTÁL, Vít. *Trendy české evropské politiky: Studie elit evropské politiky*. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky, 2013, s. 15 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.amo.cz/publikace/trendy-evropske-politiky-studie-elit-evropske-politiky.html>.

¹⁷ Tamtéž, s. 16.

¹⁸ DOSTÁL, Vít. *Evropské politiky České republiky a Polska a důsledky pro vzájemné vztahy*. Praha: Česko-polská analytická platforma, 2012. *Nepublikováno*.

¹⁹ ZHRADIL, Jan. *Cameronův projev k EU. Blog.aktualne.cz* [online]. 2013 [cit. 2013-12-11]. Dostupné z: <http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/jan-zhradil.php?itemid=18963>.

iniciativ v evropské politice je pramálo a před vstupem do EU to byla právě Vídeň, která kvůli jaderné elektrárně Temelín hrozila zablokováním českého přistoupení. Umístění Maďarska lze vnímat jako důsledek Visegrádské spolupráce a její posilující evropské dimenze. Více než pětikrát byly zmíněny také severoevropské země, které s ČR spojuje liberální pohled na volných trh – Nizozemsko a Dánsko.

Z odpovědí elit české evropské politiky lze vymezit dvě skupiny. Zaprvé sousedy, za druhé členské státy s liberálním pohledem na fungování vnitřního trhu. Umístění tří sousedů na prvních třech příčkách, Rakouska na místě šestém a Maďarska na osmé pozici ukazuje na stabilitu sousedské politiky. Elity evropské politiky jsou přesvědčeny, že právě sousedé patří mezi partnery v nejobsáhlejších integračním projektu, kterého se ČR účastní. Třebaže lze například u Slovenska nebo Rakouska vznést námitku, že tato percepce není odrazem reálné spolupráce v evropské politice, je vnímání důležité i samo o sobě. Při srovnání se sousedskými vztahy meziválečného Československa nebo s obavami, které se především vůči Německu a Rakousku objevovaly na začátku 90. let, lze tento výsledek číst jako vítězství racionálního vnímání reality nad historickými předsudky.

Druhou skupinu zastoupenou Spojeným královstvím, Švédskem, Nizozemskem a Dánskem nepojí k ČR geografická, ale názorová blízkost. Jedná se o země, které zdůrazňují liberální postoj k jednotnému vnitřnímu trhu, jsou opatrnější k dalšímu prohlubování integrace a které při krizi eurozóny připomínaly rozpočtovou odpovědnost.

Z členských zemí EU zmíněných v Koncepti zahraniční politiky ČR se mezi odpověďmi objevily téměř všechny: Německo, Slovensko, Polsko, Spojené království i Maďarsko. Jedinou výjimku představovala Francie, kterou neuvedl nikdo z respondentů. Celkem se v odpovědích objevila jen necelá polovina členských států, a je proto důležité ve výsledcích vidět i země, na které si elity evropské politiky nezapomněly. Kromě druhé největší evropské ekonomiky a jednoho z článků tzv. integračního motoru, Francie, chybí i další z šesti největších členských států – Španělsko a Itálie – nebo jiné jihoevropské země. Ti, kteří evropskou politiku tvoří nebo ovlivňují, nevidí v jižní části EU významnější spojení.

Při podrobnějším pohledu na názory jednotlivých skupin respondentů dojdeme k závěru, že elity jsou v pohledu na spojení poměrně koherentní. Slovensko, Německo a Polsko se na prvních třech příčkách umístily ve všech případech a s větším odstupem od dalších zemí, třebaže se pořadí mezi nimi různilo.

Tabulka 2: Spojenci České republiky v Evropské unii podle skupin respondentů

Politici		Pracovníci státní správy		Pracovníci evropských institucí	
Slovensko	85,71%	Německo	71,15%	Slovensko	81,25%
Polsko	78,57%	Slovensko	57,69%	Polsko	50,00%
Německo	57,14%	Polsko	50,00%	Německo	43,75%
Rakousko	14,29%	Švédsko	28,85%	Spojené království	25,00%
Spojené království	7,14%	Spojené království	25,00%	Rakousko	18,75%
Maďarsko	7,14%	Nizozemsko	9,62%	Nizozemsko	12,50%
Slovinsko	7,14%	Maďarsko	9,62%	Švédsko	12,50%
Finsko	7,14%	Rakousko	7,69%	Maďarsko	6,25%
		Dánsko	7,69%	Chorvatsko	6,25%
		Chorvatsko	1,92%	Slovinsko	6,25%
		Slovinsko	1,92%		
Akademici		Novináři			
Polsko	72,73%	Německo	84,62%		
Slovensko	63,64%	Slovensko	84,62%		
Německo	54,55%	Polsko	61,54%		
Rakousko	27,27%	Rakousko	15,38%		
Spojené království	18,18%	Spojené království	15,38%		
Finsko	9,09%	Nizozemsko	7,69%		
		Švédsko	7,69%		

Otázka: Které tři země považujete za největší spojence České republiky v Evropské unii?

Další dvě otázky průzkumu směřovaly na kvalitu vztahů v otázkách evropské politiky a na očekávaný vývoj relací v dalších deseti letech. Respondenti byli dotazováni na šest vybraných zemí. Sousedy – Německo, Rakousko, Polsko a Slovensko – a další dva největší členské státy EU, tedy Spojené království a Francii. U kvality vztahů hodnotili dotazovaní dle školní stupnice.

Výsledky odpovídají hodnotám získaným v předešlé otázce. Nejlépe hodnocené jsou vztahy se Slovenskem. Následuje Polsko, které předstihlo v tomto žebříčku Německo. Horší „dvojku“ dostalo Spojené království. Rakousko získalo průměrnou známku 2,8 a Francie tři mínus. Při průzkumu trendů české zahraniční politiky v roce 2011 byl položen podobný dotaz. Respondenti měli označovat stav vztahů s vybranými zeměmi. Na prvních třech příčkách také umístili Slovensko, Německo a Polsko, avšak s lepšími hodnotami. Slovensko získalo známku 1,2 a Německo s Polskem 1,6. I Rakousko získalo v průzkumu z roku 2011 lepší hodnocení, a to 2,6. Spojené království a Francie do tohoto průzkumu zařazeny nebyly. Vzhledem k odlišnému okruhu respondentů by bylo možné říci, že elity evropské politiky hodnotí vztahy s těmito zeměmi v evropské politice jako komplikovanější než elity zahraniční politiky v bilaterálních relacích. V neposlední řadě je třeba vzít v úvahu dvouletý

časový rozdíl mezi jednotlivými průzkumy, z něhož lze vyvodit určitou dynamiku v jednotlivých relacích.

Tabulka 3: Vztahy s vybranými zeměmi v rámci EU

Stát	Průměr
Slovensko	1,58
Polsko	2,05
Německo	2,14
Spojené království	2,34
Rakousko	2,83
Francie	3,53

Otázka: Jak byste ohodnotili vztahy ČR s uvedenými zeměmi v otázkách evropské politiky?

Otázka směřující na vývoj vztahů v rámci evropských politik nepřinesla na prvních třech příčkách žádné překvapení. U Slovenska, Německa a Polska očekávají elity další zlepšení. Relace s Rakouskem se zkvalitní podle tří čtvrtin respondentů. Mírnými optimisty jsou představitelé elit evropské politiky také v případě Francie, u které v pozitivní vývoj vztahů věří 55 % dotázaných. Pouze v relacích se Spojeným královstvím se předvídá zhoršení – je o tom přesvědčena více než polovina respondentů.

Tabulka 4: Budoucnost vztahů České republiky s vybranými zeměmi v rámci Evropské unie

Země	Zlepšení	Spíše zlepšení	Spíše zhoršení	Zhoršení
Slovensko	20,50 %	76,20 %	3,30 %	0 %
Německo	28,20 %	59,70 %	12,10 %	0 %
Polsko	13,90 %	73 %	13 %	0 %
Rakousko	8,30 %	68,60 %	22,30 %	0,80 %
Francie	7,50 %	47,90 %	44,60 %	0 %
Spojené království	1,70 %	43,20 %	52,50 %	2,60 %

Otázka: Jaký vývoj očekáváte ve vztazích v rámci evropských politik v následujících deseti letech s uvedenými zeměmi?

Česko-britské spojenectví v rámci EU si zaslouží hlubší rozbor. Jak již bylo uvedeno výše, česká unijní pozice se britské v posledních letech v mnohém přiblížila (podrobněji o tomto aspektu hovoří následující kapitola). I proto může očekávané zhoršení vztahů s Británií přes

dnešní slušné hodnocení i umístění na čtvrté příčce mezi nejvýznamnějšími spojenci překvapit. K odpovědi nás může přiblížit pohled na deklarované společné a protichůdné zájmy v EU dle mínění respondentů.

Tabulka 5: Společné a protichůdné zájmy v EU – Spojené království

Společný zájem	Četnost výskytu	Protichůdný zájem	Četnost výskytu
jednotný vnitřní trh	41,8%	prohlubování integrace	12,1%
hospodářská politika	11,0%	budoucnost EU	9,9%
institucionální otázky	9,9%	krize eurozóny	7,7%
budoucnost EU	9,9%	odchod Spojeného království z EU	7,7%
		institucionální otázky	5,5%
		rozpočet EU	5,5%

Otázka: Jaké vidíte hlavní společné a protichůdné zájmy se Spojeným královstvím v EU

Jediným výrazněji akcentovaným společným zájmem ve vztazích s Londýnem je jednotný vnitřní trh, který uvedly dvě pětiny respondentů. Pro českou otevřenou ekonomiku je prohlubování vnitřního trhu důležité a Británie je tradičním advokátem tohoto názorového proudu. Přesto lze i zde narazit na komplikace mající politický přesah. Například úvahy o omezení volného pohybu pracovníků, ke kterým Cameronův kabinet dospěl, si dokonce vyžádaly společné prohlášení visegrádských ministrů zahraničních věcí.²⁰ Téma hospodářské politiky může souviset s českou i britskou zdrženlivostí vůči unifikaci hospodářských politik členských států. Společné zájmy jsou viděny také v institucionálních otázkách a v oblasti budoucnosti integrace. Tato témata jsou však vnímána také jako problematická ve vztahu k Velké Británii. Velmi silné je přesvědčení respondentů, že odchod Spojeného království z EU by nebyl pro ČR prospěšný. Tento názor sdílí 95 % příslušníků elit evropské politiky.²¹

Ačkoli je tedy Británie vnímána jako blízký spolek ČR v EU s ústředním společným tématem vnitřního trhu, dnešní Cameronova evropská politika dle mínění elit Spojené království od ČR spíše vzdaluje, než přibližuje a tzv. Brexit je brán jako potenciální problém česko-britských vztahů. Ve středoevropském kontextu byl tento trend ostatně předvídan²² a

²⁰ Joint Statement by the Foreign Ministers of the Visegrad countries – Czech Republic, Hungary, Poland and Slovakia – on the Free Movements of Persons. *Website of Hungarian Government: Ministry of Foreign Affairs* [online]. 2013 [cit. 2013-12-11]. Dostupné z: <http://www.kormany.hu/en/ministry-of-foreign-affairs/news/joint-statement-by-the-foreign-ministers-of-the-visegrad-countries-on-the-free-movements-of-persons>.

²¹ DOSTÁL, Vít. Trendy české evropské politiky: Studie elit evropské politiky. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky, 2013, s. 32 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.amo.cz/publikace/trendy-evropske-politiky-studie-elit-evropske-politiky.html>.

²² Např. VALÁŠEK, Tomáš. What Central Europe thinks of Britain and why. *Centre for European Reform* [online]. 2012 [cit. 2013-12-11]. Dostupné z: <http://www.cer.org.uk/insights/what-central-europe-thinks-britain-and-why>., VALÁŠEK, Tomáš. The UK-EU split: The impact on Central Europe. *Centre for European Reform* [online]. 2011 [cit. 2013-12-11]. Dostupné z: <http://www.cer.org.uk/insights/uk-eu-split-impact-central-europe>.

například Polsko dalo ústy svého ministra zahraničních věcí svůj postoj najevo.²³ Po volbách v ČR v říjnu 2013 bude s nástupem nové vlády také utnuto pojitko mezi britskými konzervativisty a ODS v exekutivní rovině evropské politiky.

Poměrně špatně byly hodnoceny vztahy s Francií, třebaže mírná většina respondentů očekává jejich zlepšení. Prakticky jediným společným tématem je navíc podle respondentů energetika. ČR a Francie patří mezi obhájce jaderné energetiky v EU. Přesto se tomuto cíli nepodařilo dát provázanější bilaterální charakter, když byla francouzská společnost Areva vyřazena z tendru na výstavbu nových bloků jaderné elektrárny Temelín. Akcentovanou protichůdnou prioritou je zemědělství. Francie je tradičním obhájcem společné zemědělské politiky, zatímco elity české evropské politiky nevidí tuto oblast jako prioritní. Zemědělství nepatří mezi oblasti, ve kterých pociťují výrazný přínos členství, a do podpory zemědělství by podle jejich názoru neměly směřovat prostředky z evropského rozpočtu.²⁴

Tabulka 6: Společné a protichůdné zájmy v EU – Francie

Společný zájem	Četnost výskytu	Protichůdný zájem	Četnost výskytu
Energetika	48,4 %	zemědělství	54,9 %
Společná bezpečnostní a obranná politika	8,8 %	jednotný vnitřní trh	18,7 %
Zemědělství	8,8 %	sociální politika	15,4 %
Společná zahraniční a bezpečnostní politika	6,6 %	daňová politika	8,8 %
		institucionální otázky	7,7 %

Otázka: Jaké vidíte hlavní společné a protichůdné zájmy s Francií v EU

Naopak u vztahů s Německem, které jsou hodnoceny jako jedny z nejlepších a s pozitivní perspektivou, překvapí množství témat, které jakožto sdílené elity identifikovaly. Na prvních místech se objevil jednotný vnitřní trh a hospodářská politika. Vnímání Německa jako partnera v oblasti vnitřního trhu pravděpodobně není dána specializací Berlína na tuto oblast – jako tomu je v případě Británie nebo Nizozemska – ale intenzitou vzájemné obchodní výměny. Německo je pro Českou republiku dlouhodobě hlavním obchodním partnerem, do kterého směřuje jedna třetina českého exportu. To vysvětluje i blízkost v hospodářské politice nebo průmyslu. V oblasti fiskální politiky převažuje v Německu i ČR důraz na udržitelnost a dlouhodobou stabilitu. Obě země proto zdůrazňovaly především potřebu rozpočtových škrťů, kterými mají být transfery prostředků do problému zatížených zemí

²³The Blenheim Palace Speech (on the UK and Europe): Speech by HE Mr Radek Sikorski, Foreign Minister of Poland. *Ministry of Foreign Affairs Republic of Poland* [online]. 2012 [cit. 2013-12-11]. Dostupné z: <http://www.ms.gov.pl/resource/ff80e9c3-19f6-460c-9921-c73bbb089c54:JCR>.

²⁴DOSTÁL, Vít. Trendy české evropské politiky: Studie elit evropské politiky. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky, 2013, s. 12, 24 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.amo.cz/publikace/trendy-evropske-politiky-studie-elit-evropske-politiky.html>.

podmíněny.²⁵ Praha a Berlín se ale rozcházejí v pohledu na míru přenesení řešení problémů na evropskou úroveň, při kterém je Česká republika zdrženlivější. Dokladem je nepřistoupení České republiky k Fiskálnímu kompaktu. Naopak jediným zdůrazňovaným protichůdným tématem je energetika, což lze dát do souvislosti s německým rozhodnutím upustit od výroby elektřiny z jaderné energie. Krátce po oznámení odklonu od jádra se objevily názory, že tento krok může zdražit elektrickou energii v ČR a tím oslabit konkurenceschopnost českého hospodářství²⁶ nebo že německé firmy působící na energetickém trhu v ČR se budou stahovat zpět do Německa a zbavovat se svých českých dcer. Prodej novým vlastníkům by mohl mít negativní vliv na českou energetickou bezpečnost.²⁷

Tabulka 7: Společné a protichůdné zájmy v EU – Německo

Společný zájem	Četnost výskytu	Protichůdný zájem	Četnost výskytu
jednotný vnitřní trh	37,4 %	energetika	39,6 %
hospodářská politika	29,7 %	institucionální otázky	6,6 %
Energetika	12,1 %		
Průmysl	9,9 %		
věda a výzkum	8,8 %		
fiskální politika	8,8 %		
infrastruktura	7,7 %		
obchodní politika	5,5 %		
budoucnost eurozóny	5,5 %		
politická spolupráce	5,5 %		

Otázka: Jaké vidíte hlavní společné a protichůdné zájmy s Německem v EU

Také v případě Polska je potěšující široké spektrum společných témat jmenovaných elitami evropské politiky, které ukazuje na etablovanost evropské politiky v česko-polských vztazích. I zde však lze nalézt určité kontroverze. Přestože je sdílenou prioritou jednotný vnitřní trh, medializované problémy s potravinami dováženými z Polska a důraz na domácí výrobu ze strany ČSSD a ANO mohou česko-polskou spolupráci narušit. Podobný rozpor lze nalézt i v případě energetiky. Ačkoli ČR a Polsko v této oblasti úzce spolupracují, a to

²⁵ PARKES, Roderick. From Integration to Competition: Britain, Germany and the EU's New Group Dynamics. *EPIN Commentaries* [online]. 2012, č. 10 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.ceps.eu/ceps/dld/6874/pdf/>.

²⁶ Nečas: Německý odklon od jádra zdraží elektřinu v Česku o 30 procent. *IDnes.cz* [online]. 2011 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/nemecky-odklon-od-jadra-zdrazi-elektrinu-v-cr-fn5-/ekonomika.aspx?c=A110601_124746_ekonomika_vem.

²⁷ PARKES, Roderick. From Integration to Competition: Britain, Germany and the EU's New Group Dynamics. *EPIN Commentaries* [online]. 2012, č. 10 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.ceps.eu/ceps/dld/6874/pdf/>.

především v případě jádra a plynu, je stálým tématem česko-polských vztahů budoucnost Unipetrolu vlastněného polskou státní společností PKN ORLEN. Je otázkou, jak s pozicí Unipetrolu zahýbe vstup hnutí ANO do vlády. Unipetrol je v chemickém průmyslu konkurentem společnosti Agrofert, kterou vlastní předseda hnutí ANO Andrej Babiš. Stejně jako v případě Francie bylo jako výrazná protichůdná priorita zmíněno zemědělství. I důvod je zde podobný – význam tohoto tématu v Polsku a naopak vnímání nevýhodnosti společné zemědělské politiky EU ze strany ČR. Je otázkou, jak problematiku zemědělství ovlivní prosazení tématu bezpečnosti potravin a s tím navázané domácí výroby do společenské diskuze.

Tabulka 8: Společné a protichůdné zájmy v EU – Polsko

Společný zájem	Četnost výskytu	Protichůdný zájem	Četnost výskytu
jednotný vnitřní trh	24,2%	zemědělství	45,1%
energetika	19,8%	budoucnost EU	5,5%
kohezní politika	16,5%	institucionální otázky	5,5%
infrastruktura	14,3%	regionální rivalita	5,5%
hospodářská politika	11,0%		
Východní partnerství	9,9%		
zemědělství	8,8%		
Společná zahraniční a bezpečnostní politika	7,7%		
Společná bezpečnostní a obranná politika	5,5%		
politická spolupráce	5,5%		
klimaticko-energetická politika	5,5%		

Otázka: Jaké vidíte hlavní společné a protichůdné zájmy s Polskem v EU

Pro řadu výše zmíněných témat existují i více či méně formalizované názorové koalice. Právě jejich rozbořem a českou účastí v nich se bude zabývat následující kapitola.

Spojenci a partneři ČR v EU dle zájmových koalic a míry integrace

Kromě identifikace spojenců na základě subjektivní percepce elit evropské politiky či dokumentů české zahraniční politiky lze hlavní partnery ČR v EU hledat také pomocí dalších klíčů. V této části textu jsou spojenci ČR v EU identifikováni dle hloubky integrace a na

základě členství v různých zájmových koalicích členských států. Zájmové koalice jsou definovány jako trvalejší seskupení několika zemí, které prosazují jeden nebo více cílů. Za tímto účelem se setkávají a publikují společná prohlášení či dopisy adresované evropským institucím a ostatním členským státům. Rozdíly v hloubce integrace jsou chápány dle míry participace na projektech, u kterých není plně zapojení všech členských států samozřejmé. Níže uvedený a analyzovaný výčet sledovaných koalic a integračních projektů je zvolen autoritativně a snaží se pokrýt názorová štěpení, která jsou buď důležitá vzhledem k současnému dění v EU, anebo podstatná z hlediska dlouhodobých cílů české evropské politiky. Zájmové koalice a míru integrace budeme hledat především v institucionální a hospodářské oblasti.

Krátce po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost se začaly objevovat úvahy o reformě nového primárně právního rámce, které byly nastartované zejména pokračující krizí v eurozóně. Zvažované úpravy však překračují problematiku společné měny či koordinace hospodářských politik členských států a vrací do hry některé myšlenky, které byly zavrhnuty v rámci debat o Smlouvě o Ústavě pro Evropu. Dokumenty, které jsou diskutovány všemi 28 členskými státy, jsou sdělení Komise s titulem Návrh prohloubené a skutečné hospodářské a měnové unie: zahájení evropské diskuse a zpráva předsedů Evropské rady, Evropské komise, Evropské centrální banky a Euroskupiny s názvem Směrem ke skutečné hospodářské a měnové unii, které byly ve finální verzi zveřejněny na konci roku 2012.²⁸ V užším formátu se však setkávala skupina ministrů zahraničních věcí nazývaná podle hlavního tvůrce, německého ministra zahraničních věcí, Westerwelleho skupina či Skupina pro budoucnost Evropy. Jednání v tomto formátu, které vyústilo v publikaci společného dokumentu na podzim 2012, se účastnilo celkem 11 ministrů. Karel Schwarzenberg se do práce skupiny nezapojil.²⁹

Westerwelleho skupinu lze řadit mezi zájmové koalice. Integrační posun představuje Smlouva o stabilitě, koordinaci a správě v hospodářské a měnové unii (Fiskální kompakt), která byla dojednána a podepsána na přelomu let 2011 a 2012. Jedinými státy, které se jí neúčastnily, byly ČR a Spojené království. Bez odmítnutí návrhů ze strany Prahy a Londýna by pravděpodobně změny zahrnuté do Fiskálního kompaktu byly součástí dílčí úpravy primárního práva. Ačkoli je cílem Kompaktu především posílení fiskální zodpovědnosti participujících zemí, má také důležité institucionální implikace. Přidává další kompetence

²⁸ VAN ROMPUY, Herman. Směrem ke skutečné hospodářské a měnové unii. *European Central Bank* [online]. 2012 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <https://www.ecb.europa.eu/ssm/pdf4/preport/fourpresidentsreport2012-12-05CS.pdf>, SDĚLENÍ KOMISE Návrh prohloubené a skutečné hospodářské a měnové unie: zahájení evropské diskuse. *Eur Lex* [online]. 2012 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0777:FIN:CS:PDF>

²⁹ Final Report of the Future of Europe Netherlands, Poland, Portugal and Spain of the Foreign Ministers of Austria, Belgium, Denmark, France, Italy, Germany, Luxembourg, the Group. *European Commission* [online]. 2012 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/dorie/fileDownload.do;jsessionid=HqcfSgwBkWlnhjjFLrBQTsqplSqywxWkpQZ3bwcHGg62rQGIGVH!-392000037?docId=1275686&cardId=1275685>.

Soudnímu dvoru EU a vytváří formát setkání smluvních stran Kompaktu, na kterých mají být diskutovány mj. otázky konkurenceschopnosti.³⁰

Klíčová integrační dělicí linie dnešní EU se nachází mezi členy a nečleny eurozóny. Hospodářské problémy v některých zemích platících eurem vedly k růstu důležitosti euroskupiny, jakožto koordinačního a konzultačního tělesa, a k vytváření nástrojů, jež měly kritické situace řešit. Trvalý charakter jim byl dán ustanovením Evropského stabilizačního mechanismu. Ten má do budoucna řešit problémy členů eurozóny neschopných splácet svůj státní dluh. Logickou obavou plynoucí ze zvýraznění této dělicí linie, která sice není v ČR zdůrazňována tolik, jako například v Polsku,³¹ je příliš silná koordinace zemí eurozóny bez ohledu na názory ostatních států. Tento stav nemusí být dán snahou „vyautovat“ země neúčastníci se III. fáze hospodářské a měnové unie, ale prostým odlišným vnímání určitých problémů, které však může stavět členy a nečleny eurozóny proti sobě. Bylo tomu tak například během vyjednávání některých aspektů tzv. bankovní unie.

V hospodářské politice EU se objevily v posledních letech dvě iniciativy sdružující větší množství členských států – Pakt Euro Plus a plán pro růst v Evropě. Pakt Euro Plus³² podepsaly členské státy eurozóny a dalších šest zemí a jeho cílem je koordinovat hospodářské politiky členských států. ČR se této iniciativy neúčastní stejně jako Spojené království, Švédsko a Maďarsko. Plán pro růst v Evropě se zabývá prohloubením jednotného vnitřního trhu.³³ Dopis podepsala většina zemí sdružujících se v názorové skupině usilující o prohloubení vnitřního trhu, která zahájila svoji činnost v červenci 2011 v Londýně.³⁴

Dvě koalice se zformovaly také při vyjednávání víceletého finančního rámce EU. Jednu tvořily země usilující o zachování dostatečných finančních prostředků na kohezní politiku. Tzv. „skupinu pro lepší utrácení“ pak ustavily členské státy, které chtěly stlačit unijní rozpočet pod 1 % HDP EU. Přes spory mezi jednotlivými resorty se nakonec ČR stala součástí obou zmíněných koalic.³⁵ Třebaže je debata o finančním rámci 2014–2020 ukončena, lze předpokládat, že již kolem roku 2016 se začnou formovat koalice k rozpočtovému rámci po roce 2020. Česká pozice bude záležet především na tom, zda se ČR zařadí mezi čisté plátce do unijního rozpočtu.

³⁰ DOSTÁL, Vít; KNUTELSKÁ, Viera. Fiskální smlouva – stará pravidla v novém hávu?: Co přináší návrh fiskální smlouvy a proč se Česká republika nepřidala [online]. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky, 2012 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.amo.cz/publikace/fiskalni-smlouva--stara-pravidla-v-novem-havu.html>.

³¹ DOSTÁL, Vít. Evropské politiky České republiky a Polska a důsledky pro vzájemné vztahy. Praha: Česko-polská analytická platforma, 2012. *Nepublikováno*.

³² Závěry Evropské rady ze dne 24. a 25. března 2011. *Consilium Europa* [online]. 2011 [cit. 2013-12-11]. Dostupné z: http://register.consilium.europa.eu/pdf/cs/11/st00/st00010-re01_cs11.pdf#page=14.

³³ David Cameron and EU leaders call for growth plan in Europe: full letter. *The Telegraph* [online]. 2012 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/finance/financialcrisis/9093478/David-Cameron-and-EU-leaders-call-for-growth-plan-in-Europe-full-letter.html>

³⁴ Future of EU internal market to be decided in Vilnius. *Ministry of Economy of the Republic of Lithuania* [online]. 2012 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: http://www.ukmin.lt/web/en/news/press_releases/future_of_eu_internal_market_to_be_decided_in_vilnius.

³⁵ Rozpočet EU: z vítězí přátelé koheze či úspor?. *EurActiv* [online]. 2012 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/print-version/clanek/rozpocet-eu-staty-se-formuji-do-skupin-nazory-maji-ale-rozdiilne-summit-evropska-rada-vicelety-financi-ramec-2014-2020-010407>.

Napříč různými tématy jdou aktivity Visegrádské skupiny. Země Visegrádu³⁶ posílily během českého předsednictví v letech 2011 a 2012 koordinační a konzultační mechanismy v evropské politice a v poslední době společně vystupovaly k celé řadě témat sahajících od SZBP, přes vyjednávání víceletého finančního rámce, po reformu vnitřního trhu.³⁷ Pravidelnou aktivitou Visegrádské skupiny jsou ministerská setkání se zeměmi Východního partnerství a západního Balkánu, které podporují přibližování těchto zemí k Evropské unii.

V následující tabulce jsou uvedeny členské státy, které jsou dle percepce elit evropské politiky nejbližšími spojenci ČR, a účast či neúčast ve stejných zájmových koalicích anebo integračních skupinách.

Tabulka 9: Nejbližší spojenci ČR v EU dle percepce elit a společné pozice v zájmových koalicích a integračních skupinách.

Země	Četnost výskytu v průzkumu elit	Skupina pro budoucnost Evropy ³⁸	Fiskální kompakt	Eurozóna	Pakt Euro Plus	Plán pro růst v Evropě ³⁹	Skupina pro vnitřní trh ⁴⁰	Přátelé kohezní politiky ⁴¹	Skupina pro lepší utrácení ⁴²	V4	Počet shod
Slovensko	71,90%	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	5
Německo	66,10%	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	2
Polsko	61,20%	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	5
Spojené království	21,50%	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	NE	7
Švédsko	15,70%	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	NE	6
Rakousko	12,40%	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	1
Nizozemsko	8,30%	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	3
Maďarsko	7,40%	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	4

Z uvedeného přehledu vyplývá, že ČR se nacházela ve stejných koalicích či má stejnou míru integrace v největším počtu se Spojeným královstvím. Druhý nejvyšší počet shod se objevil

³⁶ DOSTÁL, Vít. Trendy české evropské politiky: Studie elit evropské politiky. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky, 2013 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.amo.cz/publikace/trendy-evropske-politiky-studie-elit-evropske-politiky.html>.

³⁷ KOŘAN, Michal. The Visegrad Group on the Threshold of Its Third Decade: A Central European Hub? In ŠABIČ, Zlatko a Petr DRULÁK. *Regional and international relations of Central Europe*. New York, NY: Palgrave Macmillan, 2012.

³⁸ Final Report of the Future of Europe Netherlands, Poland, Portugal and Spain of the Foreign Ministers of Austria, Belgium, Denmark, France, Italy, Germany, Luxembourg, the Group. *European Commission* [online]. 2012 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/dorie/fileDownload.do?jsessionId=HqcfSgwBkWlnhjiFLrBQTsqplSqwWkPQZ3bwcHGg62rQGIGVH!-392000037?docId=1275686&cardId=1275685>.

³⁹ David Cameron and EU leaders call for growth plan in Europe: full letter. *The Telegraph* [online]. 2012 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/finance/financialcrisis/9093478/David-Cameron-and-EU-leaders-call-for-growth-plan-in-Europe-full-letter.html>.

⁴⁰ Future of EU internal market to be decided in Vilnius. *Ministry of Economy of the Republic of Lithuania* [online]. 2012 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: http://www.ukmin.lt/web/en/news/press_releases/future_of_eu_internal_market_to_be_decided_in_vilnius.

⁴¹ Rozpočet EU: zvitězí přátelé koheze či úspory?. *EurActiv* [online]. 2012 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/print-version/clanek/rozpocet-eu-staty-se-formuji-do-skupin-nazory-maji-ale-rozdilne-summit-evropska-rada-vicelety-financni-ramec-2014-2020-010407>.

⁴² Tamtéž.

v případě Švédska, které následovalo Slovensko a Polsko. Je pozoruhodné, že pouhé dvě shody byly zaznamenány u Německa. U vytvořených koalic se jedná většinou o projekty, které byly zahájeny během mandátu vlády Petra Nečase. Je tedy otázkou, zda se zde nepromítla výše zmíněná blízkost ODS a britské Konzervativní strany.

Spojenci a partneři ČR v EU dle hlasování v Radě EU

Poslední empirická kapitola se věnuje nižší úrovni sestavování koalic – hlasování v Radě EU. Zaměříme se na otázku, s kým ČR hlasuje – tedy na množství společných hlasování s jednotlivými zeměmi. Dále na to, se kterými členskými státy je ČR přehlasována; zda existuje koherentní skupina, jež má trvale disentanční pohled. Zatřetí se budeme věnovat oblastem, ve kterých je ČR přehlasována. K analýze jsou využita data serveru votewatch.eu od 1. července 2009 do 1. prosince 2013.

Při hledání odpovědi na první otázku data votewatch ukazují, že největší shodu v hlasování měla ČR s Francií a Litvou, a to ve 474 případech ze 485 (98 %). Naopak nejméně často hlasovala ČR se Spojeným královstvím. I zde je však počet identických hlasování vysoký – 410 ze 465 (92 %). Druhou nejnižší shodu měla ČR s Německem, když obě země v Radě volily stejně ve 445 případech ze 485, což činilo 92 %. Vysoké hodnoty v případě Litvy a Francie jsou dány 100% souhlasem obou zemí ve všech hlasováních. Naopak minimální soulad s Británií odpovídá časté disentanční pozici Londýna.

Celkem ČR v pěti případech hlasovala proti návrhu, který získal podporu Rady EU. Přehlasována byla dvakrát s Nizozemskem a po jednom případě s dalšími jedenácti členskými státy (Rakousko, Dánsko, Spojené království, Bulharsko, Lucembursko, Rumunsko, Švédsko, Slovinsko, Slovensko, Belgie a Malta). Zahrneme-li všech šest situací, kdy se ČR hlasování zdržela, a stejnou logiku použijeme i pro ostatní členské státy, vypadaly by shody s dalšími členskými státy takto: celkem se ČR nevyslovila pro některý legislativní akt – tedy se postavila proti nebo se zdržela – nejčastěji společně s Rakouskem (4x). Tříkrát nehlasovala pro prosazený návrh s Dánskem, Spojeným královstvím, Švédskem, Slovinskem a Slovenskem.

Některé členské státy jsou často přehlasovány v jedné z evropských politik. Například Švédsko, Spojené království a Nizozemsko často hlasovaly neúspěšně proti návrhu v oblasti rozpočtu. ČR se třikrát zdržela nebo hlasovala proti v oblasti životního prostředí a veřejného zdraví a dvakrát v zemědělských otázkách, oblasti občanských svobod, justice a vnitra a právních záležitostech. Žádná dominantní oblast tak z uvedeného výčtu nevyplývá.

Při interpretaci výše uvedených údajů je zapotřebí vzít v úvahu specifika hlasování v Radě EU. Tato mezivládní instituce má výrazně konsenzuální charakter a je zde běžná snaha dosáhnout kompromisu, který by byl přijatelný pro co největší počet členských států.⁴³ I proto dosahují všechny země velmi vysoké shody při hlasování. Snaha negociovat do odstranění posledních pochybností u některého členského státu platí především pro legislativní návrhy, které mají dalekosáhlé následky nebo jsou pro některou zemi velmi citlivé. Obrušování hran navíc probíhá od nejnižších pracovních skupin až po politickou úroveň. Samotné hlasování je tak často jen formalitou po odpracovaném víceetapovém vyjednávání. Především výsledek, dle kterého je ČR nejčastěji přehlasována zrovna s Rakouskem, tak nelze přeceňovat.

Závěr

Z analýzy partnerů a spojenců ČR v EU provedené na základě strategických dokumentů (de facto jen Koncepce zahraniční politiky ČR, neboť ve Strategii ČR v EU spojenci zmíněni nejsou), percepce elit evropské politiky, dlouhodobějších zájmových koalic a integračních bloků a hlasování v Radě EU vyplývá několik zajímavých výsledků. Zaprvé se ukazuje, že triangulace zvolených metod a zdrojů dat přináší ve výsledcích jen částečnou shodu. Zahraničněpolitická koncepce i elity evropské politiky vidí důležité spojence ČR v EU v sousedech. Elity k nim však doplňují další země severního křídla EU. Na druhou stranu dle participace na zájmových koalicích a míry (ne)zapojování do integračních projektů, které jdou nad rámec sdílený osmadvacítkou, jsme jako nejbližšího spojence ČR v EU identifikovali Spojené království. To však stojí na opačném pólu dle hlasování v Radě EU, avšak na tato data je nutné nahlížet rezervovaně, jak již bylo zmíněno.

Výsledek Británie je pozoruhodný. Elity evropské politiky očekávají zhoršování vztahů s Londýnem a přitom se ČR nacházela se Spojeným královstvím v sedmi z devíti sledovaných koalic či byla ve stejné pozici vůči vybraným integračním projektům. Na opačném konci se ocitlo Německo. Třebaže je vnímáno jako druhý největší spojenec ČR v EU, nacházely se Praha s Berlínem jen ve dvou z devíti zájmových koalic. Tento kontrast by neměl být vzhledem ke každodennímu fungování EU přeceňován, což podtrhuje výsledek analýzy hlasování v Radě EU, kde se obě země objevily na konci žebříčku spojenců ČR. Stojí však za úvahu, jak spojení deklarovaná v koncepčních dokumentech a názorech elit materializovat do reality české evropské politiky. Z analýzy nevyplývá konzistentnost ani propracovanost hledání partnerů v evropské politice. Hledání zlepšení tohoto stavu by mělo být jedním z úkolů pro novou vládu a její evropskou politiku.

⁴³ Srov. ZBÍRAL, Robert. Teorie a praxe vyjednávání v Radě Evropské unie. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2008.

Seznam použitých zdrojů

- David Cameron and EU leaders call for growth plan in Europe: full letter. *The Telegraph* [online]. 2012 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/finance/financialcrisis/9093478/David-Cameron-and-EU-leaders-call-for-growth-plan-in-Europe-full-letter.html>.
- DOKUMENT: Programové prohlášení vlády Jiřího Rusnoka. *IDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/programove-prohlaseni-vlady-jiriho-rusnoka-fzx-domaci.aspx?c=A130802_162135_domaci_hro.
- DOSTÁL, Vít. Evropské politiky České republiky a Polska a důsledky pro vzájemné vztahy. Praha: Česko-polská analytická platforma, 2012. *Nepublikováno*.
- DOSTÁL, Vít. Trendy české evropské politiky: Studie elit evropské politiky. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky, 2013 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.amo.cz/publikace/trendy-evropske-politiky-studie-elit-evropske-politiky.html>.
- DOSTÁL, Vít; KNUTELESKÁ, Viera. Fiskální smlouva – stará pravidla v novém hávu?: Co přináší návrh fiskální smlouvy a proč se Česká republika nepřidala. [online]. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky, 2012 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.amo.cz/publikace/fiskalni-smlouva--stara-pravidla-v-novem-havu.html>.
- Final Report of the Future of Europe Netherlands, Poland, Portugal and Spain of the Foreign Ministers of Austria, Belgium, Denmark, France, Italy, Germany, Luxembourg, the Group. *European Commission* [online]. 2012 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/dorie/fileDownload.do;jsessionid=HqcfSgwBkWlnhjlFLrBOTsqlpISqywxWkpQZ3bwcHGg62rQGIGVH!-392000037?docId=1275686&cardId=1275685>.
- Future of EU internal market to be decided in Vilnius. *Ministry of Economy of the Republic of Lithuania* [online]. 2012 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: http://www.ukmin.lt/web/en/news/press_releases/future_of_eu_internal_market_to_be_decided_in_vilnius.
- GRANT, Charles. Monnet loses to de Gaulle. *Centre for European Reform* [online]. 2011 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.cer.org.uk/publications/archive/bulletin-article/2011/monnet-loses-de-gaulle>.
- GRANT, Charles. What is wrong with the European Commission?. *Centre for European Reform* [online]. 2013 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.cer.org.uk/insights/what-wrong-european-commission>.

- GROS, Daniel. The Franco-German Alliance: Can it continue to serve as a motor for Europe?. *CEPS Commentaries* [online]. 2013 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.ceps.eu/ceps/dld/7631/pdf>.
- Joint Statement by the Foreign Ministers of the Visegrad countries – Czech Republic, Hungary, Poland and Slovakia – on the Free Movements of Persons. *Website of Hungarian Government: Ministry of Foreign Affairs* [online]. 2013 [cit. 2013-12-11]. Dostupné z: <http://www.kormany.hu/en/ministry-of-foreign-affairs/news/joint-statement-by-the-foreign-ministers-of-the-visegrad-countries-on-the-free-movements-of-persons>.
- Koncepce zahraniční politiky České republiky. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2011 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/file/675937/koncepce_zahranicni_politiky_2011_cz.pdf.
- KOŘAN, Michal. Česká zahraniční politika v roce 2011: analýza ÚMV. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2012.
- KOŘAN, Michal. The Visegrad Group on the Threshold of Its Third Decade: A Central European Hub? In ŠABIČ, Zlatko a Petr DRULÁK. *Regional and international relations of Central Europe*. New York, NY: Palgrave Macmillan, 2012.
- KRÁL, David. Česká politika v EU: Artikulace zájmů a taktika při jejich prosazování. *Europeum* [online]. 2013 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: http://www.europeum.org/images/paper/kral_artikulace.pdf.
- MAHONY, Honor. European Council seen as winner under Lisbon Treaty. *EUobserver.com* [online]. 2010 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://euobserver.com/institutional/30142>.
- Ministr Kohout v projevu k velvyslancům: Společným jmenovatelem je důvěryhodnost, spolehlivost a profesionalita. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2013 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/o_ministerstvu/archivy/clanky_a_projevy_ministra_kohouta_2013/x2013_08_26_ministr_kohout_v_projevu.html.
- MONAR, Jorg. The European Union s institutional balance of power after the Treaty of Lisbon. In: *The European Union after the Treaty of Lisbon: visions of leading policy-makers, academics and journalists*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2011.
- Nečas: Německý odklon od jádra zdraží elektřinu v Česku o 30 procent. *IDnes.cz* [online]. 2011 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/nemecky-odklon-od-jadra-zdrazi-elektrinu-v-cr-fn5-/ekonomika.aspx?c=A110601_124746_ekonomika_vem.
- Nuclear energy: European Nuclear Energy Forum. *European Commission* [online]. 2013 [cit. 2013-12-11]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/energy/nuclear/forum/forum_en.htm.
- PARKES, Roderick. From Integration to Competition: Britain, Germany and the EU's New Group Dynamics. *EPIN Commentaries* [online]. 2012, č. 10 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.ceps.eu/ceps/dld/6874/pdf/>.

Projev předsedy vlády Jiřího Rusnoka na poradě vedoucích zastupitelských úřadů. *Vláda České republiky* [online]. 2013 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/premier/projevy/projev-predsedy-vlady-jiriho-rusnoka-na-porade-vedoucich-zastupitelskych-uradu-109846/>.

Projev předsedy vlády Petra Nečase na poradě vedoucích zastupitelských úřadů České republiky. *Vláda České republiky* [online]. 2012 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/premier/vyznamne-projevy/projev-predsedy-vlady-petra-necase-na-porade-vedoucich-zastupitelskych-uradu-ceske-republiky-98470/>.

Rozpočet EU: z vítězí přátelé koheze či úspor?. *EurActiv* [online]. 2012 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/print-verzion/clanek/rozpocet-eu-staty-se-formuji-do-skupin-nazory-maji-ale-rozdilne-summit-evropska-rada-vicelety-financni-ramec-2014-2020-010407>.

SDĚLENÍ KOMISE Návrh prohloubené a skutečné hospodářské a měnové unie: zahájení evropské diskuse. *Eur Lex* [online]. 2012 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0777:FIN:CS:PDE>.

VAN ROMPUY, Herman. Směrem ke skutečné hospodářské a měnové unii. *European Central Bank* [online]. 2012 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <https://www.ecb.europa.eu/ssm/pdf/4preport/fourpresidentsreport2012-12-05CS.pdf>.

The Blenheim Palace Speech (on the UK and Europe): Speech by HE Mr Radek Sikorski, Foreign Minister of Poland. *Ministry of Foreign Affairs Republic of Poland* [online]. 2012 [cit. 2013-12-11]. Dostupné z: <http://www.ms.gov.pl/resource/ff80e9c3-19f6-460c-9921-c73bbb089c54:JCR>.

VALÁŠEK, Tomáš. What Central Europe thinks of Britain and why. *Centre for European Reform* [online]. 2012 [cit. 2013-12-11]. Dostupné z: <http://www.cer.org.uk/insights/what-central-europe-thinks-britain-and-why>.

VALÁŠEK, Tomáš. The UK-EU split: The impact on Central Europe. *Centre for European Reform* [online]. 2011 [cit. 2013-12-11]. Dostupné z: <http://www.cer.org.uk/insights/uk-eu-split-impact-central-europe>.

ZAHRADIL, Jan. Cameronův projev k EU. *Blog.aktuálně.cz* [online]. 2013 [cit. 2013-12-11]. Dostupné z: <http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/jan-zahradil.php?itemid=18963>.

Závěry Evropské rady ze dne 24. a 25. března 2011. *Consilium Europa* [online]. 2011 [cit. 2013-12-11]. Dostupné z: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/cs/11/st00/st00010-re01.cs11.pdf#page=14>.

ZBÍRAL, Robert. *Teorie a praxe vyjednávání v Radě Evropské unie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2008.

ŽÁČEK, Ondřej. Jak (ne) analyzovat vládní Strategii. *Euroskop* [online]. 2013 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/46/22476/clanek/jak-ne-analyzovat-vladni-strategii/>.

ASOCIACE PRO MEZINÁRODNÍ OTÁZKY (AMO)

Asociace pro mezinárodní otázky je nevládní nezisková organizace založená v roce 1997 za účelem výzkumu a vzdělávání v oblasti mezinárodních vztahů. Základním posláním AMO je přispívat k hlubšímu porozumění mezinárodnímu dění. Díky svým aktivitám doma i v zahraničí a dlouholeté historii je AMO vnímána jako čelní nezávislá instituce svého druhu v České republice.

K dosažení svých cílů AMO:

- formuluje a vydává studie a analýzy;
- pořádá mezinárodní konference, expertní semináře, kulaté stoly, veřejné diskuse;
- organizuje vzdělávací projekty;
- prezentuje kritické názory a komentáře k aktuálnímu dění pro domácí a zahraniční média;
- vytváří příznivější podmínky pro růst nové generace expertů;
- podporuje zájem o disciplínu mezinárodních vztahů mezi širokou veřejností;
- spolupracuje s řadou dalších domácích i zahraničních institucí.

VÝZKUMNÉ CENTRUM AMO

Výzkumné centrum Asociace pro mezinárodní otázky je předním českým think-tankem, který není spjat s žádnou politickou stranou ani ideologií. Svou činností podporuje aktivní přístup k zahraniční politice, poskytuje nestrannou analýzu mezinárodního dění a otevírá prostor k fundované diskuzi. Hlavním cílem Výzkumného centra je systematické sledování, analýza a komentování mezinárodního dění se zvláštním zaměřením na zahraniční politiku České republiky.

Výzkumné centrum bylo založeno v říjnu 2003 jako analytický útvar AMO se zaměřením na mezinárodní vztahy a zahraniční, bezpečnostní a obrannou politiku. Jádrem VC AMO je [tým analytiků](#), jejichž prostřednictvím nabízíme odbornou expertízu v hlavních problémech světových regionů a klíčových otázkách současné mezinárodní politiky. Výzkumné centrum zpracovává [vlastní odborné studie](#), analytici poskytují [komentáře](#) k aktuálnímu dění prostřednictvím médií. Dedikovanou platformou pro hodnocení mezinárodní politiky je [blog AMO](#).

SLEDUJTE NÁS!

ZASTOUPENÍ KONRAD-ADENAUER-STIFTUNG V ČESKÉ REPUBLICCE

Hlavními principy a zásadami Konrad-Adenauer-Stiftung jsou svoboda, spravedlnost a solidarita. Konrad-Adenauer-Stiftung je německá politická nadace, která je ideově blízká Křesťansko-demokratické unii (CDU). Úkolem i závazkem nadace je uchování duchovního dědictví prvního německého kancléře Konrada Adenauera, které spočívá především v demokratické obnově Německa, ve vizi sjednocené demokratické Evropy, orientaci na sociálně-tržní hospodářství a ukotvení v transatlantickém hodnotovém systému. Odkazem Konrada Adenauera je také důraz na křesťanskodemokratické hodnoty v politice i ve společnosti. Nadace se proto zasazuje o takové společenské podmínky, které garantují každému jedinci nedotknutelnou důstojnost a ústavou dané svobody, práva a povinnosti. Právě jedinec je výchozím bodem sociální spravedlnosti, svobodného demokratického právního řádu a udržitelného hospodářského rozvoje.

Konrad-Adenauer-Stiftung působí v Německu i po celém světě. V Německu má dvě centrály v Berlíně a v Sankt Augustinu, mimo to je zastoupena v jednotlivých spolkových zemích šestnácti regionálními vzdělávacími instituty a dvěma vzdělávacími centry. V zahraničí má nadace více než osmdesát poboček, které zajišťují projekty ve sto dvaceti zemích. V roce 1991 otevřela Konrad-Adenauer-Stiftung svoje zastoupení i v Praze a ve spolupráci s významnými aktéry z oblasti české státní správy a politiky, vysokého školství a občanské společnosti organizuje ročně kolem sto padesáti projektů.

Cílem zastoupení Konrad-Adenauer-Stiftung v České republice je podpora svobodné demokratické společnosti a demokratického řádu, stejně tak jako rozvoj tržního, sociálního a ekologicky orientovaného hospodářského systému, integrovaného do struktur společného vnitřního trhu EU. Konrad-Adenauer-Stiftung v České republice také podporuje zintenzivnění bilaterálních vztahů mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo jako partnerů ve sjednocené Evropě. Kromě toho nadace podporuje integraci České republiky do Evropské unie a usiluje o to, aby Česká republika hrála aktivnější roli ve společenství evropských států.

Pluralitní společensko-politický dialog a občanské vzdělávání jsou stěžejními pilíři projektů, které nadace realizuje ve spolupráci s českými partnerskými organizacemi. Smyslem této činnosti je zvýšit zájem společnosti o politiku, posílit angažovanost občanů v demokratických procesech a rozvinout u občanů kompetence nezbytné pro demokratickou participaci. Za tímto účelem nadace podporuje konference, workshopy, letní školy, kulaté stoly, přednášky atd. Nadace také uděluje stipendia pro vysokoškolské studium či stáže v zahraničí. Tyto formy vzdělávání a publikační činnost jsou hlavními aktivitami zastoupení Konrad-Adenauer-Stiftung v České republice.